

Socialdepartementet
S2025/01127

2025-10-24

Remissvar på betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården

Adda tackar för möjligheten att lämna svar på remissen av betänkandet Ansvaret för hälso- och sjukvården (SOU 2025:62).

Adda AB, inkl. dotterbolaget Adda Inköpscentral AB ägs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) till 98 % och övriga 2 % av 256 kommuner. Vi erbjuder tjänster och produkter inom digitalisering, hållbar försörjning och kompetensutveckling.

Sammanfattande synpunkter

Addas synpunkter avser endast frågan om statligt huvudmannaskap för vacciner.

Vi anser att utredningens förslag inte fullt ut beaktar regionernas nuvarande lösning och behov inom vaccinområdet. Vi menar att den befintliga lösningen är ändamålsenlig och tar tillvara de synergier och specifika behov som regionerna har inom vaccinområdet. Addas upphandlingar inom vaccinområdet, som utförs på uppdrag av regionerna, skapar samordningsvinster och trygghet i en sektor där försörjningsstörningar kan få stora konsekvenser. Vårt förslag är därför att ansvaret för vaccinationer fortsatt ska ligga på regionerna.

Vad är en nationell inköpscentral?

Nationella inköpscentraler i Sverige, dvs. Adda Inköpscentral, Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet, Sinfra och HBV, spelar en avgörande roll i det offentliga inköpssystemet. Vi agerar som upphandlande myndigheter enligt upphandlingsregelverket (LOU och LUF) och har som uppgift att genomföra samordnade upphandlingar för andra upphandlande myndigheter och enheter.

Enligt LOU får inköpscentraler:

- Upphandla och tillhandahålla ramavtal och dynamiska inköpssystem (DIS) som andra offentliga aktörer kan avropa från.
- Agera som upphandlande myndighet med full behörighet att genomföra hela upphandlingsprocessen, inklusive avtalstecknande och rättslig prövning.
- Samla in och samordna behov från många aktörer, såsom kommuner, regioner och kommunala bolag.
- Stödja sina kunder i arbetet med behovsbedömning, marknadsanalys och kravställning, särskilt för varor och tjänster av mer komplex karaktär.

Inköpscentraler får enligt upphandlingsreglerna också bedriva grossistverksamhet, inklusive lagerhållning. Det kan vara ett sätt att öka försörjningsberedskap eller för att öka redundans i försörjningskedjor. Inköpscentralernas verksamhet omfattar sammanfattningsvis behovs- och marknadsanalys, upphandling, avtalsförvaltning och -uppföljning, leverantörsdialog och -kontroller samt rådgivning till offentliga aktörer.

Särskilt om Adda inköpscentral

Adda Inköpscentral arbetar uteslutande med att tillvarata kommuners och regioners, dvs. den kommunala sektorns, försörjningsbehov genom upphandling av nationella ramavtal samt inrättande av dynamiska inköpssystem. Vi har själva, och genom våra ägare SKR, omfattande kontakter med den kommunala sektorn. Adda Inköpscentral har därför en djup förståelse för kommuners och regioners specifika behov och utmaningar. En statlig myndighet har inte samma förutsättningar.

Motivering till Addas synpunkter

Addas uppdrag från regionerna att samordna och genomföra upphandlingar av vacciner

Adda Inköpscentral har fått regionernas uppdrag att samordna och genomföra upphandlingar av vacciner som används inom hälso- och sjukvården. Syftet är att skapa en säker, kostnadseffektiv och likvärdig vaccinförsörjning i hela landet.

Addas uppdrag innebär ansvar för att:

- Upphandla och förvalta nationella ramavtal för vacciner på uppdrag av Sveriges regioner.
- Samordna behov, krav och volymer mellan regionerna för att stärka köpkraften och uppnå bättre villkor.
- Säkra tillgången till vaccin genom stabila avtal och krav på leveranssäkerhet, kvalitet och spårbarhet.

- Följa upp och utveckla marknaden, så att regionerna har tillgång till de mest effektiva och ändamålsenliga vaccinerna över tid.

Inköpscentralen ansvarar sen många år tillbaka för upphandling av vaccinerna till barnvaccinprogrammet. Genom våra avtalslösningar får regionerna tillgång till i princip samtliga vaccinationer med större täckning, inkl. pneumokock-, covid- och influensavacciner.

Strategisk nytta och samhällseffekt

Addas upphandlingar skapar samordningsvinster och trygghet i en sektor där försörjningsstörningar kan få stora konsekvenser. Genom att samla regionernas resurser bidrar Adda till:

- Nationell jämlikhet – alla regioner, stora som små, får tillgång till samma villkor och kvalitet.
- Ekonomisk effektivitet – gemensamma upphandlingar och gemensam avtalsförvaltning ger bättre priser och minskad administrativ börda.
- Hållbarhet och transparens – Adda ställer krav på etisk tillverkning, hållbar leverans och följer upp leverantörsansvar.
- Kontinuitet i folkhälsan – säker tillgång till vacciner är en förutsättning för nationella vaccinationsprogram och smittskydd.

Addas arbete med vaccinupphandling utvecklas ständigt i takt med regionernas behov, ansvariga myndigheters allmänna råd och marknadens förändring. Adda fungerar därmed som regionernas strategiska partner för långsiktig vaccinförsörjning, med uppdraget att förena kvalitet, tillgång och ekonomi – till nytta för både vården och invånarna.

Vi uppmanar regeringen att beakta ovanstående i den fortsatta beredningen av utredningens förslag.

Addas vd Malin de Verdier har fattat beslut om yttrandet efter föredragning av bolagsjuristen Nina Lindoff. I handläggningen har affärsområdeschefen Malin Sievers och chefsjuristen Åsa Edman deltagit.

Malin de Verdier

VD

Adda